

ABELPAZ

**ΦΡΑΓΚΟΣΥΚΙΕΣ ΚΑΙ ΣΚΟΡΠΙΟΙ. ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
ΤΟΥ 1936**

Εκδόσεις ΠΑΝΟΠΤΙΚόν

Το βιβλίο του AbelPaz *Φραγκοσυκιές και σκορπιοί* από τις εκδόσεις Πανοπτικών, είναι το πρώτο μέρος της αυτοβιογραφικής τετραλογίας του DiegoCamacho (όπως ήταν το πραγματικό του όνομα), ενός αναρχικού αγωνιστή που είχε την τύχη ως έφηβος να συμμετάσχει στην Ισπανική Επανάσταση όντας από μικρή ηλικία μέλος της Ελευθεριακής Νεολαίας και της CNT στη Βαρκελώνη. Στα ελληνικά έχει εκδοθεί και το δεύτερο βιβλίο της σειράς με τίτλο *Ταξίδι στο παρελθόν* από τις εκδόσεις Άλφα το 1996 και επανεκδόθηκε το 2012 από τις συνεργατικές εκδόσεις Κουρσάλ. Την (πολύ καλή) μετάφραση του βιβλίου *Φραγκοσυκιές και σκορπιοί* έχει κάνει η Καλλιρόη Τσολακίδου, την επιμέλεια ο Νίκος Νικολαΐδης (που έχει μεταφράσει και το *Ταξίδι στο παρελθόν*) και τη φιλολογική επιμέλεια ο Κώστας Δεσποινιάδης.

Ο Diego μας περιγράφει τη ζωή του από τη στιγμή που γεννήθηκε σε ένα φτωχικό σπίτι στην Αλμερία της Ανδαλουσίας το 1921 μέχρι τις 19 Ιουλίου 1936, την πρώτη μέρα της Ισπανικής Επανάστασης. Εύλογα θα μπορούσε να αναρωτηθεί κανείς ποιο ενδιαφέρον υπάρχει στην εξιστόρηση της ζωής ενός παιδιού. Όπως γράφει ο Ν. Νικολαΐδης στον πρόλογο: «η απάντηση στο ερώτημα «γιατί επιλέγουμε σήμερα να εκδώσουμε αυτό το βιβλίο» είναι απλή: σε αυτό καταγράφονται οι εμπειρίες και τα βιώματα ενός εξεγερμένου που έγινε εξεγερμένος και έμεινε για πάντα εξεγερμένος επειδή έζησε ως παιδί στην ελευθεριακή Ισπανία. Ο συγγραφέας περιγράφει έναν άλλο κόσμο: την αυτοδιαχείριση της ουτοπίας, έναν κόσμο στον αντίποδα της διαχείρισης της δυστοπίας που σήμερα μας υπόσχεται η παγκοσμιοποιημένη δικτατορία του χρήματος και της απόγνωσης.»

Η επανάσταση στην Ισπανία δεν έγινε το 1936. Ξεκίνησε τον Οκτώβρη του 1886 με το ταξίδι του Τζουζέπε Φανέλι, του ιταλού απεσταλμένου του Μπακούνιν που είχε ως σκοπό την ίδρυση τοπικού τμήματος της 1^{ης} Διεθνούς στην Ισπανία και συνεχιζόταν για 50 χρόνια μέχρι τελικά να ξεσπάσει εκείνο το καλοκαίρι του 1936. Μέσα σε αυτά τα 50 χρόνια ο επαναστατικός αναρχισμός, σάρκα εκ της σαρκός του φτωχού λαού, των αποκλεισμένων, των απόκληρων και των κολασμένων δημιούργησε μαχητικές εργατικές οργανώσεις, πυροδότησε αμέτρητες εξεγέρσεις τις οποίες πλήρωσε με πολύ αίμα, έφτασε αρκετές φορές κοντά στην εξάλειψη και αναγεννήθηκε, έμαθε γράμματα και μεταλαμπάδευσε την αγάπη του για τη γνώση στους φτωχούς αγρότες, δημιούργησε ελευθεριακά σχολεία, κυνηγήθηκε αλλά και κυνήγησε βασιλιάδες, παπάδες, γαιοκτήμονες, αστούς, μπράβους και αστυνομικούς αλλά κυρίως εξέφρασε καλύτερα από οποιονδήποτε τα σοσιαλιστικά ένστικτα του λαού και τους έδωσε μορφή, σχέδιο κι όραμα για μια κοινωνία ανθρώπων που θα αντικαταστήσει την κοινωνία του εμπορεύματος και της εξουσίας.

Αυτή ακριβώς η σύνδεση κι ανατροφοδότηση μεταξύ αναρχισμού και λαϊκής ζωής είναι η αίσθηση που μένει μετά την ανάγνωση του βιβλίου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ελευθεριακής αντιμετώπισης των συμβάντων της ζωής είναι η αντίδραση της μητέρας του συγγραφέα όταν αυτός είχε την πρώτη του σεξουαλική εμπειρία σε πολύ μικρή ηλικία με ένα κορίτσι λίγο μεγαλύτερό του. Δεν τον τιμώρησε και δεν προσπάθησε να τον γεμίσει τύψεις και να του δημιουργήσει την εντύπωση ότι αμάρτησε αλλά αντίθετα το θεώρησε ως κάτι πολύ φυσικό βοηθώντας τον να θεωρήσει το σεξ «ως ένα φυσιολογικό παιχνίδι». Αυτή η αντιμετώπιση δεν ήταν αποτέλεσμα καπιταλιστικής ανάπτυξης, σεμιναρίων και πανεπιστημιακής μόρφωσης αλλά πηγαία λαϊκή αντίδραση. Όπως λέει ο Diego σε όλο αυτό «δεν υπήρχε καμία νοσηρότητα αλλά μια γοητεία που τολμώ να ονομάσω ποιητική». Νομίζω ότι η αντίληψη που θέλει τις ανθρώπινες ανάγκες να ικανοποιούνται με έναν τρόπο άμεσο και εξυμνεί τη ζωή ως κάτι ποιητικό αλλά όχι υπερβατικό, είναι εγγενής στον αναρχισμό.

Ο Diego μας αφηγείται την πολύ στενή σχέση της οικογένειάς του με τους τσιγγάνους γείτονες, τα παιχνίδια και τις αρχικές προσπάθειες να μάθει γράμματα, τη μετεγκατάσταση του στη Βαρκελώνη, την πρώτη επαφή του εκεί με το οργανωμένο ελευθεριακό κίνημα και τη φοίτησή του στο ελευθεριακό «Σχολείο η Φύση». Μας περιγράφει γλαφυρά την εργατική αλληλεγγύη, τους μαχητικούς εργατικούς αγώνες και τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, τη συμμετοχή του στην Ελευθεριακή Νεολαία και το ξεκίνημα της εργατικής του ζωής. Όλα μέσα από τα μάτια ενός παιδιού που αναγκάστηκε να μεγαλώσει γρήγορα και να παντρέψει την αθωότητά του με τις ευθύνες της ενήλικης ζωής. Πάντα όμως με την ευαισθησία, την αμεσότητα και την ακεραιότητα που χαρακτηρίζει τη γραφή του AbelPaz και είναι απότοκο, όπως παραδέχεται κι ο ίδιος, της συμμετοχής του στην πιο πλατιά επαναστατική απόπειρα που έγινε ποτέ, στην επανάσταση που εισχώρησε πιο βαθιά στην ουσία της ανθρώπινης ύπαρξης από οποιαδήποτε άλλη επανάσταση.

«Δεν κάνεις δύο φορές την ίδια επανάσταση» είναι η τελευταία φράση του βιβλίου του Hans Magnus Enzensberger, *Το σύντομο καλοκαίρι της αναρχίας*. Υπό αυτή την έννοια δεν έχει νόημα να διαβάζουμε ένα βιβλίο όπως το *Φραγκοσουκιές και σκορπιοί* ως οδηγό για τον δικό μας ελευθεριακό δρόμο, για τις δικές μας επαναστάσεις. Έχει όμως νόημα να διαβάζουμε ως ένα κομμάτι του αγώνα της μνήμης ενάντια στη λήθη. Και πρέπει να θυμόμαστε ότι η μνήμη είναι η πράξη που εκκρεμεί.

Εφημερίδα Απατρικς,, αρ. φύλλο 24, Γενάρης 2014, Άγγελος Ασλανίδης

από τις συνεργατικές εκδόσεις Κουρσάλ